

IX.

Az Alkotmánybíróság elnökének végzései

868/1/1996. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozót a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárás keretében, 1994. április 26-án kelt Bfv. V. 331/1994/3. számú határozatával hatóság megsértésének vétsége miatt megrovásban részesítette. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában megsemmisítette a Btk. 232. §-át, amely a hatóság vagy hivatalos személy megsértését büntetni rendelte, s egyben elrendelte a Btk. 232. §-a alapján lefolytatott és jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát, amennyiben az elítélt még nem mentesült a hátrányos jogkövetkezmények alól (ABH 1994, 219.,220.). E rendelkezés következménye, hogy az alkotmányellenes jogszabály alapján felelősségre vont személy javára a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (Be.) szerint perújításnak van helye [276. § (3) bek.].

Az indítványozó perújítási kérelmét — mivel a megrováshoz nem fűződik hátrányos jogkövetkezmény, — a bíróság jogerősen elutasította. A jogerős bírósági határozat ellen benyújtott felülvizsgálati indítványát a Legfelsőbb Bíróság 1995. december 12-én kelt Bfv. V. 2173/1995/2. számú végzésével elutasította, részben azon az alapon, hogy a Be. csak az ügydöntő határozat ellen teszi lehetővé a rendkívüli jogorvoslatot (Be. 284. § (1) bek.), a perújítási kérelmet elutasító bírósági határozat pedig nem tekintendő ügydöntő határozatnak.

Az indítványozó formailag a perújítási kérelmét elutasító első- és másodfokú bírósági határozatok és a Legfelsőbb Bíróság határozata ellen, azok megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, mert álláspontja szerint a bírósági döntések — a döntések alapjául szolgáló alkotmánybírósági határozat végrehajtása alóli kibúvás, illetve a Be. rendelkezésének téves értelmezése miatt — ellentétesek az Alkotmány 32/A. §-ával, 59. § (1) bekezdésével és 61. § (1) bekezdésével.

A bíróságok, illetve az ügyészség alkotmányellenes eljárását sérelmező alkotmányjogi panaszát — amelynek elbírálására az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre — az indítványozó végül maga változtatta át az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (Abtv.) 48. § (1) bekezdése alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára. Álláspontja szerint sérti az Alkotmány 70/K. §-ban foglalt alkotmányos alapjogát az, hogy csak abban az esetben van helye alkotmányjogi

panasznak, ha az alkalmazott törvényt sérti az Alkotmányt, azonban nem ad lehetőséget felülvizsgálatra, ha a törvényt az igazságszolgáltatás értelmezi alkotmányellenesen.

Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan. Az Alkotmány 32/A. §-a az Alkotmánybíróság hatáskörének és szervezetének alapvető rendelkezéseit tartalmazza. A hatásköri szabályok közül az Alkotmány a jogszabályok alkotmányosságának vizsgálatát, és az alkotmányellenesség esetén a törvények és más jogszabályok megsemmisítését emeli ki. Az Abtv. 48. § (1) bekezdése ennek alapján teremti meg azt a jogot, hogy az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt az Alkotmánybírósághoz forduljon az, akinek sérelme alkotmányellenes jogszabály alkalmazása miatt következett be. Az alkotmányjogi panasz ezen szabályozása nincs alkotmányos összefüggésben az Alkotmány 70/K. §-ával, mivel az az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények rendes bíróság előtt történő érvényesítésére vonatkozik.

Fentiekre tekintettel az indítványt az Abtv. 23. § (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítom.

Budapest, 1997. november 25.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

924/II/1996. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó beadványában a névváltoztatásról szóló 11/1955. (II. 20.) MT rendelet 1. §-a alkotmányellenességének utólagos megállapítását és annak megsemmisítését kérte. Indítványában előadta, hogy a hivatkozott jogszabály rendelkezése nem teszi lehetővé számára elhunyt édesanyja — cigány származásra utaló — leánykori nevének megváltoztatását, ami számára a munkavállalás szempontjából rendkívül hátrányos helyzetet teremt.

Az indítványozó szerint a jogszabályi rendelkezés alkotmányellenes, mert sérti az Alkotmány 70/A. §-ában foglalt jogot (munka és foglalkozás szabad megválasztása), valamint az Alkotmány 70/A. §-át (a hátrányos megkülönböztetés tilalmát).

Mivel az indítvány által megtámadott jogszabályi rendelkezés a munkához való joggal és a diszkrimináció tilalmával semmilyen alkotmányossági szempontból releváns kapcsolatba nem hozható, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. §-ának (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítja.

Budapest, 1997. január 8.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozó az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obt.) 17. § (3) bekezdését támadja. Álláspontja szerint e rendelkezésben foglalt az a megszorítás, amely szerint az országgyűlési biztos vizsgálati lehetősége az 1989. évi XXXI. törvény hatálybalépését követően indult eljárásokra terjed ki, sérti az Alkotmány 8. §-át, mivel alapvető jog lényeges tartalmát korlátozza.

Az indítvány nyilvánvalóan alaptalan.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztos előtti eljárás kezdeményezése nem tartozik az alapvető jogok közé, melyek korlátozásával kapcsolatban az Alkotmány 8. §-a megszorítást ír elő. Következésképp alkotmányossági szempontból nincs jelentősége annak a kérdésnek, hogy az Obt. támadott rendelkezése milyen időbeli korlátot állapít meg az országgyűlési biztos vizsgálati lehetőségére vonatkozóan.

Budapest, 1997. december 2.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

789/I/1997. AB elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó beadványában a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 35. § (1) bekezdése alkotmányellenességének utólagos megállapítását, továbbá annak megtiltását kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy a büntető bíróság állandó bírói gyakorlatként e rendelkezést értelmezze. Az indítvány kérte annak megállapítását is, hogy az elévülést nem az intézkedés végrehajtása, foganatosítása, hanem „valamely cselekmény létrejött, formát öltött eredménye, a jogerőre emelkedett bírói ítélet” szakítja félbe.

Az alkotmányellenesség indítványozó álláspontja szerint az említett törvényhely bírói értelmezésének és az Alkotmánynak a szabadsághoz, a személyi biztonsághoz való jogot biztosító szakaszával (55. §), továbbá a bírósághoz fordulás jogát biztosító szakaszával (57. §) való összeütközésből származtatható.

Az indítvány által megtámadott jogszabályi rendelkezés, illetve bírói értelmezésének lehetősége a jogalkalmazásnak szükségszerű eleme, mely a szabadsághoz való joggal és a bírósághoz fordulás jogával semmilyen alkotmányossági szempontból releváns kapcsolatba nem hozható. A Büntető Törvénykönyv 35. § (1) bekezdése alkalmazásával szemben pedig az Alkotmány egyetlen rendelkezéséből sem vezethető le olyan követelmény, mely szerint csak bíróság jogerős ítélete számíthatna ezen bekezdés értelmében az elévülést félbeszakító „foganatosított” intézkedésnek. Indítványozó felfogása ebben az összefüggésben nyelvtani félreértésen is alapul, hiszen a Büntető Törvénykönyv 35. § (1) bekezdésében a „foganatosított” kitétel a büntető ügyekben eljáró hatóságok általi intézkedés megtörténtére vonatkozik, de nem azok fajtájára. Ezért az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. §-ának (1) bekezdése alapján — mint nyilvánvalóan alaptalant — elutasítom.

Budapest, 1997. november 25.

Dr. Sólyom László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

